

Syntéza

ok21 – Spoločnosť pre otvorené
kresťanstvo 21. storočia

Obsah:

Syntéza zo synodálnej konzultácie
spoločenstva

*ok21 – Spoločnosti pre otvorené kresťanstvo
21. storočia.*

Bratislava, 15. jún 2022

1. Úvod – Hlas z periferie

Táto syntéza je hlasom z periferie. Nie z periferie geografickej, ani z periferie spoločenskej. Ale z periferie cirkevnej.

Naše spoločenstvo ok21 tvoria ľudia, ktorí vo svojom pracovnom a spoločenskom živote dosiahli viacero pozoruhodných úspechov. Niektorí z nášho spoločenstva boli aj formálne ocenení oficiálnymi štátnymi predstaviteľmi. Vo svojej vlastnej cirkvi však boli vytlačení na samotný okraj. Viacerí sa cítia byť svojou cirkvou zranení, vnímajú pocit zbytočnosti svojej snahy o zmeny v cirkvi a niektorí cítia aj pocit zrady.

Práve prebiehajúca Synoda bola definovaná ako „spoločné kráčanie“. Takúto synodu naše spoločenstvo ok21 žije už viac ako desať rokov. Navzájom sa podporujeme. Duševne, duchovne aj prakticky. Spoločne sa stretávame, snažíme sa o poctivé rozlišovanie a každý mesiac diskutujeme o tom, ako žiť svoje kresťanstvo v súčasnej dobe poctivo a autenticky.

Prijali sme aj súčasné volanie pápeža Františka po konzultácii v Božom ľude. V našom spoločenstve sme sa rozhodli pripojiť sa k synodálnym konzultáciám a zdieľať naše vnímanie a plody našich rozhovorov a reflexií, ktoré prebiehali nie len za posledné „synodálne“ mesiace, ale aj v priebehu niekoľko posledných rokov.

Na jednom z webinárov určených pre miestnych synodálnych koordinátorov, arcidiecézny synodálny koordinátor Juraj Vittek parafrázoval pápeža Františka slovami, že **realita má prednosť pred ideou**. My s touto myšlienkou súhlasíme a stotožňujeme sa s ňou. Preto sme sa rozhodli zdieľať, ako cirkevnú a spoločenskú realitu vníma naše spoločenstvo.

Pri našich stretnutiach sme si mimovoľne spomenuli na pamätný prejav prezidenta Československa Václava Havla, ktorý predniesol 1. januára 1990, teda len pár dní po tom, ako bol po páde totalitného komunistického režimu zvolený do prezidentského úradu:

„Čtyřicet let jste v tento den slyšeli z úst mých předchůdců v různých obměnách totéž: jak naše země vzkvétá, kolik dalších miliónů tun oceli jsme vyrobili, jak jsme všichni šťastni, jak věříme své vládě a jaké krásné perspektivy se před námi otevírají.

Předpokládám, že jste mne nenavrhlí do tohoto úřadu proto, abych vám i já lhal.

Naše země nevzkvétá. Velký tvůrčí a duchovní potenciál našich národů není smysluplně využit.

Celá odvětví průmyslu vyrábějí věci, o které není zájem, zatímco toho, co potřebujeme, se nám nedostává. Stát, který se nazývá státem dělníků, dělníky ponižuje a vykořisťuje....“¹

Podobne teraz vnímame situáciu v našej cirkvi. Naša cirkev „nevzkvétá.“ Darmo sa budeme chlácholiť počtami pútnikov na Levočskej hore alebo účastníkmi na pochodoch za rodinu.

Podľa Sčítania ľudu, za posledných 10 rokov počet obyvateľov Slovenska, čo sa hlásia k Rímsko-katolíckej cirkvi klesol o 309 tisíc obyvateľov². To je toľko obyvateľov, ako majú mestá Žilina, Nitra, Banská Bystrica a Trnava spolu.

Zo štatistík vieme, že aspoň raz do mesiaca chodí do kostola menej ako 30% obyvateľov, po pandémie zrejme ešte výrazne menej.

¹ Prejav Václava Havla 1.1. 1990.

https://cs.wikisource.org/wiki/Novoro%C4%8Dn%C3%AD_projev_prezidenta_%C4%8CSSR_V%C3%A1clava_Havla

² Štatistický úrad SR. <https://www.scitanie.sk/k-rimskokatolickemu-vyznaniu-sa-prihlasilo-56-obyvateov>

Dá sa konštatovať, že **najväčšou náboženskou skupinou na Slovensku sú bývalí alebo nepraktizujúci katolíci.**

A úpadok Katolíckej cirkvi nevidno iba z oficiálnych štatistík. Vidíme, že cirkev už nie je inšpiráciou pre spoločnosť. Už nie je tou soľou zeme a svetlom sveta, ktorá ukazuje širokej spoločnosti ako žiť plnohodnotný život.

Katolícka cirkev sa čoraz viac uzatvára do svojho vlastného sveta. Namiesto toho, aby cirkev stála na čele spoločnosti a pomáhala hľadať cesty do budúcnosti, sa mentálne obrátila do minulosti. Na problémy 21. storočia sa snaží odpovedať riešeniami zo storočia devätnásteho.

Pápež František sa však v posledných rokoch snaží tento trend otáčať, ale zdá sa, že nenachádza dostatok spojencov.

Prosím, prijmite túto syntézu našich synodálnych aj „predsynodálnych“ konzultačných stretnutí ako to, čo Duch Svätý chce povedať prostredníctvom nášho spoločenstva našej miestnej cirkvi. Ako pohľad od ľudí, ktorým na cirkvi nesmierne záleží, ale ktorí sú z jej súčasného stavu sklamaní.

Sme si vedomí, že myšlienky, uvedené v tejto syntéze sa nie všetkým budú prijímať ľahko. Ako je napísané vo *Vademcu pre Synodu o synodalite*³, pre úspech synody je potrebné

- Zanechať predsudky a stereotypy
- Prekonávať ideologické postoje
- Byť inkluzívny
- Mať Inovatívny pohľad – rozvíjať nové prístupy, kreativitu a mať určitú dávku odvahy.

Týmito výzvami sme sa pri našich konzultáciách aj formulovaní tejto Syntéze rozhodli sa riadiť.

³ *Vademecum pre Synodu o synodalite*, bod 2.3

2. Jadro syntézy – našich 10 bodov diskusie

Nasleduje stručné zhrnutie oblastí, o ktorých sme počas konzultácií diskutovali. Jednotlivé body sú zoradené skôr tematicky, nezohľadňujú chronológiu ani dôležitosť jednotlivých tém.

1. Klerikalizmus

Klerikalizmus vnímame ako dlhodobý problém našej cirkvi. Veľmi oceňujeme, že na tento problém intenzívne upozorňuje aj pápež František, ktorý o hriechu klerikalizmu rozpráva veľmi často.

Ako je napísané v *Prípravnom dokumente k synode*: „Cirkev ako celok sa musí vyrovnáť s bremenom kultúry presiaknutej klerikalizmom, ktoré zdedila zo svojich dejín a z takých foriem vykonávania svojej autority, na ktoré sú naštepené rôzne druhy zneužívania.“⁴

Všetci v našom spoločenstve sme sa stretli s klerikmi (biskupmi aj kňazmi), ktorých správanie sme vnímali ako nadradujúce z dôvodu svojho klerického stavu. Spolu so slovníkom „pokorného služobníka“ sa klerikalizmus prekrýva s tým, čo sa dá charakterizovať ako pokrytectvo.

Práve termínmi „klerikalizmus“ a „pokrytectvo“ často popisujú mnohí ľudia (veriaci, neveriaci, hlásiaci aj nehlásiaci sa k cirkvi) katolícke duchovenstvo vo všeobecnosti.

Netrúfame si povedať, či je momentálne na Slovensku klerikalizmus na vzostupe alebo „len“ udržuje svoju pozíciu z minulých desaťročí. Každopádne nie sme toho názoru, že sa situácia zlepšuje. Žiaľ, všímame si, najmä u najmladšej generácie kňazov práve vychádzajúcich zo seminárov, že si klerikálne správanie veľmi rýchlo osvojujú.

Sme si vedomí, že klerikalizmus je choroba, ktorou netrpia iba klerici ale aj bežní veriaci (laici), ktorých servilné správanie voči klerikom pociť klerickej nadradenosti len podnecuje a zintenzívňuje.

2. Oblasť sexuálneho zneužívania, zakrývanie previnení a vinníkov

Sme svedkami ako devastačne na dôveryhodnosť Katolíckej cirkvi vo svetovom meradle zapôsobili odhalenia dlhodobého a systematického sexuálneho zneužívania maloletých klerikmi, zasvätenými osobami a zamestnancami cirkevných organizácií. Na druhej strane, tieto odhalenia začali síce bolestný, ale veľmi nevyhnutný očistný a ozdravný proces, ktorý poukázal na mnohé systematické problémy a nedostatky v štruktúrach cirkvi. Predovšetkým kultúru zneužívania moci v cirkvi, ochraňovanie vinníkov a úplné ignorovanie obetí.

Prípady zneužívania boli odhalené vo veľmi veľkej miere v susedných krajinách, nie len v Rakúsku, Česku ale aj v tradično-katolíckom Poľsku.

Na Slovensku sa však k téme zneužívania staviame veľmi vlažne. Je možné, že prípadov zneužívania mohlo byť v posledných desaťročiach na Slovensku menej ako v okolitých krajinách. Na druhej strane, naša spoločnosť a naša cirkev ešte dostatočne nepochopila, že oveľa správnejšie ako prípady zneužívania ututľávať je aktívne ich odhaľovať, jasne pomenúvať a prejsť pokáním. Mlčaním a zakrývaním zabraňujeme, aby sa začal tak potrebný očistný proces. Dlhujeme to predovšetkým všetkým obetiam, tým minulým ale možno aj budúcim.

A čo je už viac kresťanské ako priznanie si viny, prosba o odpustenie a skutočné pokánie?

⁴ Prípravný dokument k Synode, str. 7

3. Ženy sú v cirkvi podceňované a nemajú patričné postavenie

Ženy tvoria viac ako polovicu členov cirkvi. Ženy tvoria aj približne dve tretiny pravidelných návštevníkov bohoslužieb. Napriek týmto faktom cirkev stále nevie ženám poskytovať adekvátnu pastorálnu podporu, ktorá by zodpovedala ich súčasnému postaveniu v spoločnosti a ich vzdelaniu.

Pozícia žien v cirkvi je stále podceňovaná. V bežnom živote cirkvi sa od nich vyžadujú predovšetkým pomocné práce – upratovanie kostola, pomoc na farách a pod. Ženy sa však nedostávajú do pozícií, kde môžu výrazne ovplyvňovať dianie v cirkvi. Všetky rozhodovacie právomoci v Katolíckej cirkvi majú muži. Nedocenenie potenciálu žien vidno aj v absencii ich pôsobenia v oblasti formovania cirkevných postojov, stanovísk, pastorácie, teologických otázok a podobne.

Považujeme to za veľké ochudobnenie pre cirkev a zároveň ako nedôveru v Ducha Svätého, že nedokáže dostatočne pôsobiť aj cez ženy. Ženy majú veľmi veľa darov, ktorými cirkev plytvá, pretože ich zámerne odmieta využívať. Cítíme, že ženský prvok našej cirkvi veľmi chýba.

Sme presvedčení, že ženy by mali mať prístup do všetkých (aj riadiacich) pozícií v cirkvi. Žiadna vedúca funkcia v cirkvi by nemala byť rezervovaná len pre jedno pohlavie. Boh stvoril ľudí ako muža a ženu. Všetky funkcie v cirkvi by mali byť obsadzované na základe vhodnosti a schopností, pohlavie uchádzača nesmie byť kritériom.

4. LGBT veriaci

Faktom je, že medzi veriacimi v našich farnostiach sú aj LGBT ľudia. Títo ľudia sú enormným spôsobom vytláčaní na okraj cirkvi, resp. sú z nej vytáčaní až za jej okraj. Ak vychádzame z toho, že Boh stvoril a miluje aj týchto ľudí, nemáme žiadne právo sa k jednotlivcom s menšinovou sexualitou správať tak, ako sa momentálne správame.

Slovensko je, žiaľ, nainfikované nepriateľstvom k ľuďom, ktorí milujú inak ako väčšina. Kresťania a veľmi výrazne aj Katolícka cirkev prispieva k neznášanlivému postojovi veriacich (a aj širšej spoločnosti) k LGBT komunite. Z prvej ruky poznáme veľmi veľa príbehov, keď ľudia s menšinovou sexuálnou orientáciou sa cítia v cirkvi opustení, neakceptovaní a zaškatuľkovaní ako hriešnici. A to bez ohľadu na ich osobnú vieru, postoje alebo ich skutočné správanie. Mnohých takýto postoj cirkevných predstaviteľov (ale aj bežných veriacich) vyháňa z cirkvi a spôsobuje im ďalšiu bolesť.

Vnímame, že viaceré kresťanské cirkvi v posledných rokoch zmenil svoj postoj k ľuďom s LGBT orientáciou. Obdobné zmeny cítime aj v Rímsko-katolíckej cirkvi v niektorých európskych krajinách. Na Slovensku však nie.

5. Oslavovanie vs. nasledovanie

V rámci diskusie sme sa zamýšľali nad otázkou, ako by mala vyzeráť cirkev, v ktorej by sme sa cítili ako doma. Jednou z odpovedí, ktorá azda najlepšej charakterizovala väčšinový názor bola:

„Chcel by som byť v cirkvi, kde bude väčší dôraz na nasledovanie ako na oslavovanie.“

Myslíme si, že sme v slovenskej Katolíckej cirkvi prekročili vhodný pomer medzi slávením a nasledovaním. Že príliš veľa energie a času vkladáme do liturgických slávností alebo pútí a príliš málo do praktického každodenného nasledovania Ježiša. A je to v našej cirkvi vidno aj navonok.

Je ľahké byť členom cirkvi, ale oveľa ťažšie byť kresťanom⁵.

⁵ Citát neznámeho autora.

A teraz nehovoríme o kvalite homílií alebo neinspiratívnosti bežnej nedeľnej liturgie v bežných farských kostoloch. Ani o používaní nezrozumiteľného slovníka alebo nezrozumiteľných teologických konceptov.

Formalizmus, prílišný dôraz na rituály, rigidnosť – to sú charakteristiky, ktoré nelákajú mladých ľudí a ľudí, ktorí hľadajú autentickú vieru, ktorá má potenciál meniť životy a dávať ľudskému životu zmysel.

6. Otvorenosť kňazstva

Aj na Slovensku budeme o niekoľko rokov pociťovať kvantitatívny nedostatok kňazov. A nebudeme ho vedieť vyriešiť len pozývaním kňazov z bližších alebo vzdialenejších krajín na „hostovanie“.

Vnímame ako neodvratný fakt, že éra, kedy kňazstvo bolo vyhradené len celibátnym mužom je na konci. Sme presvedčení, že popri celibátnych kňazoch, majú v duchovnej službe svoje miesto všetci, ktorí cítia volanie Ducha Svätého po kňazskom povolaní. A to bez ohľadu na to, či žijú v rodine alebo sami, bez ohľadu na to, či sa narodili ako muži alebo ženy. Stávať umelé prekážky tým, ktorí sú Duchom Svätým volaní ku kňazstvu sa nám javí nie len nevhodné ale aj ochudobňujúce pre celé cirkevné spoločenstvo.

Sme si vedomí, že uskutočnenie tejto vízie bude vyžadovať v rámci cirkvi veľmi veľa diskusie, mnoho času a nakoniec aj úpravu cirkevného učenia. Ale raz tá doba príde a bude to na dobro celému Božiemu ľudu.

7. Sloboda myslenia, moderná teológia, katolícke médiá

Naša cirkev na Slovensku má stále mentalitu obliehanej pevnosti. Uzatvára sa pred vonkajším svetom. Pokúša sa hľadať riešenia na súčasné problémy v minulosti. Obáva sa prísť s novými myšlienkami a novými konceptmi. Nedovolí slobodne premýšľať a myslieť. Za slobodné myslenie sa v cirkvi trestá. A tým sa tak veľmi odlišuje od prvotnej cirkvi, ktorá sa nebála vydať sa po cestách, ktoré ešte neboli nakreslené.

Ale tam, kde nie je sloboda, nie je ani kreativita.

Sme toho názoru, že každá generácia musí kreatívne, ale aj s pokorou a nadväznosťou na minulosť hľadať vlastné odpovede ako žiť Ježišov odkaz vo svojej vlastnej dobe.

Žiaľ, pôsobenie slovenskej Katolíckej cirkvi na verejnosti je pociťované ako spiatočnické. A termín „spiatočnickosť“ je ďalším termínom, ktorým ľudia zvyknú charakterizovať slovenskú Katolícku cirkev.

Slobodnejšej diskusii sa vôbec nevenujú ani katolícke médiá. Je zásadný a priepastný rozdiel už len medzi Katolíckymi novinami a českým Katolíckym týždníkom alebo medzi televíziami Lux a Noe. O katolíckych médiách v nemčine alebo angličtine ani nehovoriac. Akoby sme sa na Slovensku báli skutočnej diskusie. Vnucovaná názorová jednota však nemôže skončiť inak ako na ceste k irelevantnosti.

Slovenská katolícka cirkev sa neuzatvára sa len pred vonkajším svetom, uzatvára sa aj pred celosvetovou Katolíckou cirkvou. Uzatvára sa pred celkovou pestrosťou katolíckych myšlienok. Na Slovensku sa ignorujú viaceré prúdy moderného katolíckeho myslenia.

Máme akoby tendenciu si myslieť, že na Slovensku zachováваме pravú katolícku vieru, bez vplyvu „liberálnych“ myšlienok. Že západoeurópske katolícke cirkvi už podľahli rôznym negatívnym vplyvom, a pravá viera sa zachová práve na Zemplíne alebo na Orave.

Takýto názor považujeme za veľmi povýšenecký a mimoriadne nebezpečný, keďže z nedostatku odvahy a otvorenosti a z túžby zachovávať bezpečné status-quo, umelo vyrábame akúsi náboženskú cnosť.

8. Cirkev selektívnych tém

Katolícka cirkev sa už niekoľko desaťročí príliš zameriava na niektoré témy a zároveň neprimerane upozaduje iné. Prílišný dôraz Katolíckej cirkvi na témy týkajúce sa ľudskej sexuality zároveň ochudobňuje a zužuje Ježišovo poslanstvo. Primeranosť v sexualite je určite dôležitá, ale Ježišovo poslanstvo zapísané v evanjeliách a žité v tradícii je oveľa širšie, komplexnejšie a inšpiratívnejšie.

9. Výuka náboženstva vs. odovzdávanie viery

V súčasnosti je systém náboženskej výchovy vo farnosti veľmi úzko prepletený so štátnym školským systémom. Odovzdávanie viery a príprava detí a mládeže na prijatie sviatostí kresťanskej iniciácie prebieha počas oficiálneho školského vyučovania. Súčasný stav navodzuje ilúziu, že zodpovednosť za formovanie vo viere majú predovšetkým učiteľky a učители na školách. V predstavách detí (a nie len detí) sa tak zo zvestovania evanjelia stal len ďalší školský predmet, ktorý pre žiakov predstavuje skôr ďalšiu povinnosť ako skúsenosť Božej blízkosti.

Rozumieme praktickým výhodám tohto systému, má veľké organizačné aj finančné výhody, vrátane toho, že katechétky (v drvivej väčšine ženy) sú platené zo štátneho rozpočtu, hoci vykonávajú prácu pre cirkevné spoločenstvo.

Sme toho názoru, že vyučovanie náboženstva v škole by sa malo zamerať skôr na pochopenie roly náboženstva v spoločnosti, spoločné a rozdielne črty jednotlivých náboženstiev a kresťanských denominácií a podobne.

Vo zvestovaní kresťanskej viery má však oveľa dôležitejšiu úlohu hrať rodina a cirkevné spoločenstvá vo farnosti. Bola by to aj príležitosť pre jednotlivé spoločenstvá lepšie komunikovať s deťmi a mladými ľuďmi, nájsť si k nim cestu, pochopiť ich „mladý“ svet a spolu hľadať odpovede na ich otázky a tak neustále obnovovať a aktualizovať aj svoju vieru a kresťanský životný štýl.

10. Návšteva pápeža Františka

Návšteva pápeža Františka bola svetlým bodom duchovného života nie len pre veriacich, ale aj tých, ktorých cirkevná oblasť (už) nezaujímá. Tých niekoľko dní na jeseň 2021 bolo silným duchovným zážitkom. To, ako pápež František dokázal trefne popísať situáciu na Slovensku a predstaviť riešenia na výzvy, ktorým na Slovensku čelíme, bolo úplne jedinečné. Viacerí, čo sme boli na rôznych stretnutiach a bohoslužbách sme cítili konkrétne pôsobenie Ducha Svätého.

Návštevu pápeža však s odstupom hodnotíme ako premárnenú príležitosť. Nepostrehli sme žiadnu výraznú aktivitu v cirkvi, ktorá by nadväzovala na inšpiratívne myšlienky, ktoré nám pápež František adresoval. Pápež František prišiel, pobudol a odišiel. Pritom potenciál jeho myšlienok je ohromujúci.

Negatívne vnímame aj to, že doteraz nedošlo k verejnému zmierneniu alebo vyriešeniu situácie ohľadom arcibiskupa Bezáka. Pritom pápež František už nemohol vysielat silnejšie signály na zmierenie.

3. Záver – sloboda, kreativita, otvorenosť

Prípravný dokument Synody obsahuje veľmi pekné vysvetlenie skutočného cieľa tejto synody:

Pripomíname, že cieľom synody ... je „dať vypučať snom, vzbudiť prorockvá a videnia, dať rozkvitnúť nádejam, podnietiť dôveru, obviazať rany, previazať vzťahy, vzbudiť úsvit nádeje, učiť sa jeden od druhého, a vytvoriť pozitívne vnímanie, ktoré osvieti mysle, zahreje srdcia, navráti silu rukám...“⁶

Pri našich diskusiách sme sa nechali inšpirovať k *snom, prorockvám a videniam a dali sme rozkvitnúť našim nádejam*:

Žijeme dobu, ktorá je akoby prechodom od predchádzajúceho k novému spôsobu života. Už naša generácia žije iným spôsobom života, ako žili naši rodičia a súčasná najmladšia generácia bude žiť úplne inak, ako žije naša generácia v súčasnosti. Žijeme akoby na tektonickom zlome doby. Tomu sa musí prispôbiť aj forma a spôsob, ako funguje cirkev aj miestne kresťanské spoločenstvá.

Radi by sme videli, ak by sa popri klasickej farskej pastorácii vytvorili aj komunity a skupiny, ktoré by pôsobil naprieč jednotlivými farnosťami. Tieto skupiny by mohli zdieľať svoje nádeje a starosti a mohli by sa Ježišovým príkladom inšpirovať ako čo najlepšie žiť svoj život. Na ich čele by nemuseli byť profesionálni kňazi, ale vo vedení by boli také osoby, ktoré by požívali autoritu danej skupiny, bez ohľadu na to, či by to boli muži alebo ženy, žijúci v celibáte alebo v rodine. Títo by boli poverení aj liturgickou službou.

Takéto skupiny by mohli poskytovať autentickú duchovnú skúsenosť a inšpirovať k autentickému kresťanskému životu. Miestne cirkvi by mali byť viac decentralizované, aby sa čo najviac priblížili skutočnému životu danej spoločnosti alebo komunity.

Z histórie vieme, že kresťanské komunity a miestne cirkvi mali počas dvoch tisícok rokov kresťanstva veľmi rôzne formy a rozličné usporiadania. Každá doba si pýta vlastné riešenia tak, aby Ježišovo posolstvo mohlo byť čo najširšie a najautentickejšie ohlasované a hlavne aj skutočne žité.

Už dnes vidíme, že prichádza k celkovej decentralizácii a vytváraniu rozmanitých spoločenstiev, ktoré prostredníctvom rôznych foriem hľadajú autentickejšie cesty ako nasledovať Ježiša v dnešných časoch.

Tento proces na Slovensku súvisí aj s odkazom na nedávnu minulosť v podobe “podzemnej cirkvi” z čias totality, ale predovšetkým so zmenou slovenskej spoločnosti - zvyšujúcou sa mierou vzdelania, novými technológiami umožňujúcimi nové spôsoby komunikácie, nárastom počtu obyvateľov v mestách a podobne.

Myslíme si, že paralelne môže pokračovať aj súčasný model pastorácie, pretože pre viacerých môže byť tým najvyhovujúcejším. Považujeme však za zodpovedné pripraviť sa na čas, kedy bude cirkev akoby plášťom, pod ktorým budú rovnocenné existovať mnohé cesty, po ktorých budú v duchu evanjelia kráčať kresťania.

Vízia pre slovenskú cirkev tretieho tisícročia

Pápež František pri svojej návšteve Slovenska v septembri 2021 v Dóme sv. Martina veľmi jasne formuloval svoju víziu pre slovenskú cirkev. Jeho slová môže slúžiť ako návod, ako cirkev na Slovensku môže v treťom tisícročí vyzerieť.

⁶ Prípravný dokument k Synode, str.25

Pápež to už nemohol vyjadriť jasnejšie⁷:

Cirkev môže byť miestom, ktoré poskytuje slobodu – a to aj s rizikom, že nie všetko bude mať vo svojich rukách. Podľa pápeža Františka má slobodné a odvážne hľadanie autentickej cesty viery väčšiu hodnotu ako úzkostlivé pridržiavanie sa starých receptov.

Viera môže byť kreatívna. Má hľadať vlastné a originálne spôsoby vyjadrovania sa v každej spoločnosti a v každej dobe. Návraty do minulosti nie sú riešením. Máme vymýšľať novú abecedu, ktorej môže porozumieť súčasná spoločnosť a ktorá cirkvi pomôže byť chápaná spoločnosťou.

Cirkev môže byť otvorená dialógu. Má pozorne počúvať každého – ľudí v cirkvi, ľudí na okraji cirkvi, ľudí mimo cirkvi, ľudí veriacich inak... Cirkev môže byť otvorená. Nemusí sa uzatvárať sama do seba, nemusí byť len opevneným hradom. V centre cirkvi nemá byť cirkev, ale majú tam byť ľudia.

Františkovou víziou je cirkev zakorenená a otvorená.

Zakorenená a zároveň otvorená.

A to je aj víziou ok21 – Spoločnosti pre otvorené kresťanstvo 21. storočia.

⁷ Porov. Príhovor pápeža Františka v Dóme sv. Martina 13.9.2021

<https://www.vaticannews.va/sk/papez/news/2021-09/prihovor-papeza-frantiska-v-dome-sv-martina.html>

4. Príloha

Pred 10 rokmi, v roku 2012, Teologické fórum (ktorého súčasťou boli aj viacerí členovia ok21), publikovalo Výzvu Teologického fóra na všeobecnú diskusiu.

Diskusia k Výzve však nebola povolená.

Veríme, že práve súčasný konzultačný proces je platforma, kde je vhodné predniesť už raz formulované myšlienky opäť.

Ako prílohu našej Syntézy predkladáme body *Výzvy Teologického fóra* z roku 2012.